

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Arborem scientiae boni et mali, protoplastis interdictam ex Gen. II,17

**Mayer, Johann Friedrich
Ziegra, Georg David**

Vitembergae, 1718

§. 21.

[urn:nbn:de:bsz:31-130464](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130464)

quum על דרך משט *juxta simplicem sensum, linguam sanctam, hae proprietate loquendi, significetur certitudo, vehementia & acceleratio, ut sensus sit: omnino & certissime, quin & omni ratione horribili morieris, perinde ut 1. Reg. 11, 37. ירע ירע כי מות תמות indubie scias, te certo certius moriturum & Gen. 37, 33. טרף טרף discerpendo discerptus est Joseph, h. e. crudeliter, vel omnino, certoque discerptus est. Vide etiam loca Exod. 19, 12, 13. Num. 11, 32. c. 26, 65. 1. Sam. 22, 16. 2. Sam. 12, 14. c. 14, 14. & c. & Conf. Vatenium l. c. p. 165. Glassium l. c. can. 37. p. 350. Flacium in Clave Script. col. 673. & c. Statuunt enim Ebraei, Adamum utraque morte, tam spiritali, quam corporali, a Deo punitum esse: אילו הכשר חוטא כלא רוח טרוע הכפש נענשת וכי זה חוטא זה נאנש אילו הכשר חוטא כלא רוח טרוע הכפש נענשת וכי זה חוטא זה נאנש *si, ajunt, caro peccat absque anima, cur anima punitur? num aliud est quod peccat, aliud quod punitur? quin potius sic se res habet, quod ambo una peccent.**

§. 21. Grotius in h. l. verba morte morieris interpretatur: vires tua sustentata ante per arborem vita deficient: quae via est ad mortem. Sed glossa haec si locum haberet, nil nisi privationem arboris vita Deus minaretur, quam ad virium sustentationem concedere nollet amplius, ut natura & sponte sequutura sit non tantum virium deficientia, sed ipsa etiam mors. Hausta haec e Pelagianorum lacunis est expositio, qui, ut de iis Augustinus Tom. VI. de Haresibus, bar. 88. lit. D. ait, Ipsum quoque Adam dicunt, etiamsi non peccasset, fuisse se corpore moriturum, neque mortuum merito culpa, sed conditione natura: Et Tom. II. Epist. 106. p. 185. lit. B. inquit: Obiectum est enim eum nempe Pelagium, dicere; quia Adam sive peccaret, sive non peccaret, moriturus esset. Quos sequuntur Sociniani, ut videre est in Catechismo Racoviensi p. 21. quin addunt, ne quidem sciri voluisse ab Adam immortalitatis viam p. 26. praeviente Infausto Magistro, cujus in Lib. de statu primi hom. p. 11. haec est sententia: Adamus, antequam peccaret, quod ad ipsius naturam attinet, erat mortaliter, ne post peccatum. Sed post peccatum non modo natura mortaliter, sed etiam morti penitus obnoxius fuit. Conf. p. 57. & libellus ejus svaforius p. 55. Miscell. p. 85. Osterodus similiter Instit. Germ. c. 33. negat demonstrari posse primum hominem conditum fuisse immortalem, itemque Schmalzius Disp. 7. cont. D. Franzium & Joh. Crellius cont. Hugo. Grotium. Quo errore & seductus Augustinus Eugubinus fuit, ut
in An.

in Annot. Gen. 2. scriberet; Ex Adami lapsu genus humanum non corporis, sed anima mortem incurrisse, & fuisse homines morituros, etiam antequam peccassent. Consentit Stephanus Curcellæus Lib. de jure Dei cap. 11. p. 130. Gataffus, Joh. Mercerus, aliiqve Pontifici & Anabaptistæ nonnulli, Arminiani, Novatoresqve Calixtin. quorum singula verba adducere, jam non vacat.

§. 21. Hi omnes docent, Mortem esse consequens naturale, non minus in hominum, quam in brutorum natura, propter quam causam etiam Adamum ante peccatum fuisse mortalem. Unde sequitur, quod homines in ipso integritatis statu morti subjecti & tandem actu ipso mortui fuissent, nisi per singularem & extraordinariam Dei gratiam a morte fuissent liberati. Quæ gratia quum per peccatum sit præcisa, hinc in Scripturis dici, mortem esse peccati poenam, vel per peccatum intrasse in Mundum. Observandum vero & hoc apprime est. Socinum cum sociennis per moriendi necessitatem non intelligere necessitatem naturalem dissolutionis Animæ & Corporis, quam ille mortalitatem appellat, atque ita apud eum nihil interest inter mortalitatem & ipsam mortem naturalem, sed per moriendi necessitatem intelligit mortem æternam, quam Solum esse proprie peccati poenam contendit, id est, talem Animæ & Corporis separationem, quæ sit perpetua. Ab hac sententia non excludendi sunt Semipelagiani, seu Scholastici & Pontificii, Illi scriptitare non verentur, immortalitatem in homine primo ante lapsum donum fuisse supernaturale, non proprietatem naturalem, adeoque eum per & juxta naturam statuunt etiam mortalem. Videatur non solum Peterius l. 5. in Gen. Disp. de tertia excell. hom. & Toriellus in Annal. f. 32. sed & Bellarminus l. c. cap. 9. Et hoc ideo, ut tueantur eo commodius illud suum πῶτον ψεύδος, Naturalia post lapsum mansisse integra.

§. 23. Vera & orthodoxa nostra est sententia: Ante peccatum hominem morti non subjectum fuisse per naturam: sed immunem esse potuisse perpetuo a morte per conditricem gratiam, per quam accepit immortalem naturam, seu & possibilitatem non moriendi & impossibilitatem moriendi, per causam naturalem, quoad usque non deficeret a DEO per peccatum: atque adeo immunitas hæc a morte non supernaturalis in sensu papistico: sed naturalis fuit (non quidem quatenus naturale vel accidentali, vel gratiæ ut sic opponitur, vel